

De risico's van het vak en de maatregelen

De belangrijkste risico's voor de opperman straatmaker zijn:

- lichamelijke belasting;
- lawaai;
- onveiligheid.

Lichamelijke belasting

72% van de opperman straatmakers vindt het werk lichamelijk inspannend. Sommige materialen zijn erg zwaar. Te zwaar tillen en sjuouwen komt regelmatig voor. Lichamelijk inspannend is het met de hand laden en lossen van materialen en het verplaatsen van materialen met een kruiwagen over een vaak ongelijkmatige ondergrond. Van de opperman straatmakers heeft 42% last van de rug. 41% heeft last van de armen. Relatief veel klachten zijn er over de polsen (11%) en handen en vingers (18%). Ook de werkhoudingen zijn belastend. Vaak werkt de opperman straatmaker in een gebogen houding. 35% klaagt over regelmatig bukken en/of het werken in dezelfde houding. Het werk wordt afwisselend staand en lopend uitgevoerd.

Maatregelen

- Houd u aan de afspraken zoals vastgelegd in het A-blad - - -
- **Bestratingsmaterialen:**
 - laat met de hand stenen van maximaal 4 kg en tegels van maximaal 9,5 kg verwerken.
 - de maximum afmetingen voor met de hand verwerken van stenen zijn 211x105x80 mm en van tegels 300x300x45 mm.
 - laat betonnen trottoirbanden, inritblokken, putten en kolken machinaal verwerken.
- Houd er rekening mee dat het maximum gewicht dat mag worden getild ook geldt voor de kruiwagen, dus 25 kg bij de handvatten. Dit houdt in een last van circa 60 kg, wat neerkomt op ongeveer 20 stenen.
- Laat het werk uitvoeren met materieel waarmee machinaal kan worden geopperd en bestraat. Hiervoor zijn diverse soorten materieel en hulpstukken ontwikkeld, zoals klemmen en zuignappen.
- Gebruik (als machinaal plaatsen niet mogelijk is) eventueel lichtgewicht materialen, zoals blokken, banden en kolken van kunststof in plaats van beton.
- Laat het egaliseren van het zandbed waar mogelijk machinaal uitvoeren.
- Zorg voor vlakke, stevige en drempelvrije transportroutes.
- Zorg voor persoonlijke beschermingsmiddelen (kniebeschermers en handschoenen).

Lawaai

Tijdens het werk hebben uw werknemers te maken met lawaai dat wordt geproduceerd door het materieel in de omgeving. Bij het werken met een trilstamper, een explosiestamper en een trilplaat komt geluid voor van 100 dB(A) en hoger. Ook het gooien met en tegen elkaar slaan van de stenen veroorzaakt lawaai. Zagen en doorslijpen van stenen of tegels en het schoonschrappen van (beton)klinkers veroorzaken eveneens lawaai van 100 dB(A) en hoger. Gemiddeld over een werkdag ligt het lawaai meestal boven de grenswaarde. Van de opperman straatmakers heeft 37% klachten over geluid. Gehoorschade is te verwachten als uw werknemers geen gehoorbescherming dragen.

Maatregelen

- Gebruik materieel voorzien van geluiddemping.
- Beperk geluid (en trillingen, stof en uitlaatgassen) door een trilplaat voorzien van afstandsbediening te gebruiken.
- Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen. Kies een type in overleg met het personeel; een middel dat niet prettig zit, wordt vaak slecht gebruikt.
- Verstrek geen doppen of watten als beschermingsmiddel. Deze beschermen onvoldoende. Otoplastieken met een op het geluidniveau afgestemd filter bieden wel goede bescherming.
- Zie toe op het gebruik van de gehoorbescherming; zorg ervoor dat de leiding het goede voorbeeld geeft.

Onveiligheid

Tijdens zijn werk kan de opperman straatmaker struikelen over afval of materialen. Hij kan gewond raken door het werken met de zaag- of slijptol. Scherpe stukken steen kunnen snijwonden veroorzaken. Verder kan hij worden geraakt door wegspringende stukken steen. Er is beknellinggevaar bij het rijdend materieel, door een vallende last, door omvallende materialen of door een kantelende kruitwagen. Ongevallen kunnen voorkomen doordat bij langsrijdend verkeer wordt gewerkt.

Maatregelen

- Zorg dat het gereedschap en materieel is voorzien van de vereiste beveiligingen en tenminste één maal per jaar worden gekeurd.
- Maak in geval van langsrijdend verkeer tijdig afspraken met de wegbeheerder over te treffen verkeersmaatregelen.
- Zorg voor een goede veiligheidsinstructie voor de ploeg; zie toe op het naleven van de voorschriften.

- Verstrek de noodzakelijke beschermingsmiddelen afgestemd op de risico's op het project; een veiligheidshelm (NEN-EN 397), veiligheidsschoenen (NEN-EN 345 met S3-codering), werkhandschoenen, signaalkleding en zonodig een gelaatsscherm of veiligheidsbril.

Gezondheidsklachten

De opperman straatmaker heeft onder andere kans op aandoeningen van de spieren en het skeletstelsel (bewegingsapparaat) en de rug. Verder bestaat de kans op gehoorschade. Letsel kan het gevolg zijn van het geraakt worden door wegspringende of vallende voorwerpen, in aanraking komen met draaiend gereedschap of bekneld raken tussen of onder materieel.